БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

ФЕВРАЛЬ 27 вторник 1940 он № 47 (3048) Сэн 10 мүнгэ.

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

Нүхэр Иосиф Виссарионович Сталинда

Худалмэришэн-Таряашанай Улаан Армиин түлөөлэгшэдэй ба предприятинуудай стахановцуудай хабаадалгатайгаар болоhон, Бурят-Монголой столицын партийна, советскэ ба комсомольско организацинуудай баярай заседани болон Худалмэришэн-Таряашанай Улаан Армиин ба Үhан-Сэрэгэй Флодой XXII жэлэйнь ойн үдэртэй дашарамдуулан, Худалмэришэн-Таряашанай Улаан Армиин агуухэ вождь ба организатор, Танда өөрынгөө большевистскэ халуун баяр хүргэнэ!

Революциин галта жэлнүүд соо, Та хадаа Ленинтэй сугтаа, Улаан Армиие—сүлөөлэгдэhэн худалмэришэд ба таряашадай армиие, ардай армиие байгуулаат.

Та хадаа Ленинтэй сугтаа Худалмэришэн-Таряашанай Улаан Армиин зэргэнүүдые хатуужуулаат, тэрээниие хүмүүжүүлээт, илагдашагүй ба hүр габьяата болгоот. Гражданскэ дайнай жэлнүүдтэ, Та болбол Улаан Армиин аминиинь байгаат; Танай хүтэлбэри доро Улаан Армиин полкнууд хадаа Колчагые бутацохёо, Деникин ба Врангелиие далайруу хүмэрюулээ; Танай илагдашагүй хүтэлбэри доро Худалмэришэн-Таряашанай правительствын сэрэгүүд хадаа гражданскэ дайнай бүхы фронтнууд дээрэ интервентнүүдэй сэрэгүүдые үнэhэн тоборог болгоohон байна.

Большевистскэ партяар ба арадуудай агуухэ вождь, Танаар зорюулагдаhан, Худалмэришэн-Таряашанай Улаан Армиин сэрэгүүд болбол гурбан самсаалта жадын үзүүрые советскэ патриотизмын дүрөөр, өөрынгөө эхэ орондо преданностиёо байлгаарза арбилхан, Ленинэй нэрые ба Танай нэрые зүрхэндөө абаад, дотоодын ба гадаадын дайсадта эсэргүү байлдаанда оролсоhон ба ходо гайхамшаг илалтануудые туйлдаг байгаа.

Мирнэ байгуулалтын жэлнүүдтэ, Та болбол өөрынгөө эхэ оронойнгоо оборонные сусаралтагүй бэхижүүлээт, Улаан Армиин ба Үhан-Сэрэгэй Флодой хүсые ба шадалые бүхэжүүлээт. hүртэ боевой техникээр зэбсэглэгдэhэн Улаан Арми ба Үhан-Сэрэгэй Флот хадаа шадалтүгэс ба илагдашагүй хүсэн болоо. Танай хүтэлбэри доро, манай орон болбол өөрынгөө хилэнүүдые буладаар, түмэрөөр ба бетоноор хулгаан, тэрээниие дайсадаар дабагдашагүй хэрэм болгоо. Манай эхэ оронойн хүсэндэ эсэргүүсэн тэсэхээр, тиимэ хүсэн дэлхэй дээрэ үгы.

Улаан Арми болбол газhуурhан японско самурайнуудые Хасан дээрэ, Монгол Арад Республикын хилэ дээрэ өөрынгөө хүсэтэ сохилтонуудаар үгыхэhэн ба нэгэнэшүhэнэй ахадүүнэр баруун украиннуудые ба баруун белоруссуудые сүлөөлхэ зуураа, убайгүй польско пануудые бутасохиhон байна.

Англо-французскэ империалистнуудаар тухирагдаhан, Каяндер-Маннергеймын бузар булай банда хадаа манай нангин Советскэ газарта добтолон ороходонь, манай оронойн Улаан Арми ба Үhан Сэрэгэй Флот болбол өөрынгөө арадай дурахүсэлые дүүргэн, империализмын хүлэhэншэдэй шюцкоровско бандые хүсэтэ сохилтонуудаар бутасохижо байна, финскэ сагаангвардейщиные эсэслэн үгыхэжэ, бидэнтэй хани, сүлөөтэ финскэ арадай бэдаран байха саг холо бэшэ болоо.

Сагаангвардейщинын бузагай дарлалтаhаа финскэ арадые сүлөөлхын түлөө, бүхы хүнтүрэлтэнэй зол жаргалай түлөө баатараар тэмэсэн ябаа боецүүд, командирнууд, комиссарнууд ба политхүдэлмэрилэгшэдтэ — социалистическэ эхэ оронойн геройнуудта алдар соло ба хүндэлэл!

Манай героическэ ба хэнээршье илагдашагүй Улаан Арми ба Үhан-Сэрэгэй Флодые, замхашагүй алдараар суурхаhан армиие; богоолшолго ба дарлалтын гэнжэhээ бүхы хүнтүрэлтэниие сүлөөлхэ армиие байгуулhан Ленин-Сталинай партида алдар соло, агуухэ вождь ба багша Танда алдар соло.

Соведүүдэй оронойн түрэл ба инаг Худалмэришэн-Таряашанай Улаан Арми ба Үhан-Сэрэгэй Флот мандаг!

Оронойн зэбсэгтэ хүсэнүүдэй организатор ба вождь, манай инаг, хүндэтэ вождь И. В. Сталин мандаг!

Баярай заседаниин президиум.

Ленинградскэ Военнэ Округой ба Улаантугта Балтийскэ Флодой боецүүд, командирнууд, комиссарнууд ба политхүдэлмэрилэгшэдтэ

Худалмэришэн - Таряашанай Улаан Армиин ба Үhан-Сэрэгэй Флодой 22 жэлэйнь ойтой дашарамдуулан, Бурят-Монгол Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын ажалшад болбол,—сагаанфинскэ бандануудтай героическаар тэмэсэжэ ябаа, эхэ оронойн баатар хүбүүд, алдарта сталинска питомцууд, таанарта өөрынгөө большевистскэ халуун баярые хүргэнэ.

Финскэ арадые маннергеймовскэ бандаhаа сүлөөлхын түлөө боевой тулалдаанууд ба историческэ байлдаанууд соо, таанар болбол дайсаниие бутасохин. Худалмэришэн-Таряашанай Улаан Армиин сэрэгэй интернациональна уялгые дүүргэнэт.

Бидэнэр болбол ажалай фронт дээрэ өөhэдынгөө стахановскэ худалмэреэр, коммунизмын гайхамшаг зданиие байгуулан, таанартай хамта, илаhан социализмын оронойн хүсэшадалые бүхэжүүлнэбди.

Алдарта ойн үдэртэ бидэнэр болбол, урданайхидаал адляар, хэзээдэшье таанартаяабди, манай түрэл, манай баатар ба боевой нүхэдүүд!

Сталинай нэрээр зоригжуулагдан, эхэ оронойгоо түлөө, Сталинай түлөө, шэнэ илалтануудта, урагшаа!

Баярай заседаниин президиум.

Эстонско Республикын тогтоhоор XXII жэлэйнь ойтой дашарамдуулан, нүхэд М. И. Калинин ба В. М. Молотовай амаршалганууд

Энэ оной февралиин 24-дэ, Эстонско Республикын тогтоhоор XXII жэлэйнь ойн гүйсэhэнтэй дашарамдуулан, ССР Союзай Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. И. Калинин болбол Эстонско Республикын президент господин К. Пятс гэгшэдэ амаршалгын телеграммэ эльгээhэн байна.

Мүн, гадаада хэрэгүүдэй Арадай Комиссар нүх. В. М. Молотов хадаа Эстониин гадаада хэрэгүүдэй министр господин А. Пийп гэгшэдэ амаршалгын телеграммые эльгээhэн байна.

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

Оборонын Нарком, Советскэ Союзай түрүүшын Маршал Климент Ефремович Ворошиловта

Худалмэришэн - Таряашанай Улаан Армиин ба Үhан-Сэрэгэй Флодой 22 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай заседанида суглараhан, бидэнэр, Улан-Удэ городой ажалшад болбол, сусаршагүй большевик, Ленин-Сталинай соратник, дэлхэй дээрэ эгээн түрүүшын худалмэришэн ба таряашанай армиин организаторнуудай нэгэн ба хүтэлбэрилэгшэ, Танда өөhэдынгөө большевистскэ халуун баярые хүргэнэбди!

Танай хүтэлбэреэр ба большевигүүдэй инаг партиин, агуухэ Сталинай үдэрбүриин анхарал ба оролдологоор, манай Худалмэришэн-Таряашанай Улаан Арми ба Үhан-Сэрэгэй Флот болбол дэлхэй дээрэ эгээн түрүүшын социалистическэ гүрэнэй диилдэшэгүй hүртэ хүсэн болоо.

Манай баатар Улаан Арми болбол 22 жэлэй торшо соо, дайсадые hүрдүүлэн, бүхы дэлхэйн дарлагдагшадые баярлуулан, Советскэ арадые баярлуулан, өөрынгөө боевой хүсэшадалые хүгжөөжэ, бүхэжүүлжэ ба арбидхажа байна. Агуухэ эхэ орондоо, манай инаг большевистскэ партида ба тэрээнэй вождь, агуухэ Сталинда манай инаглалые, манай преданностиие hуладхаха тиимэ хүсэн байхагүй, манай хүсэшадалые hуларуулхаа империалистическэ шунахайнарай hэдэбэшье hаань, тэдэнэй hанаашалга хэзээдэ бутасохюулха. Советскэ арад болбол өөрынгөө морально-политическэ нэгэдэлээрээ илагдашагүй.

Бидэнэр болбол капиталистическэ хүреэлгэ тухай, большевистскэ hэрэмжэ ба мобилизационно бэлэн байлгаа арбидхаха ба дээшэлүүлхэ тухай партиин вождь нүхэр Сталинай заабариие ходо hананабди.

Хасан нуурдахи ба Халхын-Голдохи событинууд болбол советскэ техникэhээ гадна, мүн агуухэ хүсэтэ зэбсэгээр—марксизм-ленинизмээр зэбсэглэгдэhэн, Улаан Армиин сэрэгүүд хадаа алитухай геройзмые гаргажа шадаха байнаб гэжэ бүхы дэлхэйдэ харуулаа.

Манай Улаан Арми болбол нэгэшүhэнэй ахадүүнэр-украиннууд ба ахадүүнэр-белоруссуудые польско пануудай дарлалтаhаа сүлөөлөө. Энэ хадаа Маркс-Энгельс-Ленин-Сталинай бүгэдые илагша hургаалда Улаан Армиин тон үнэн сэхэ байhанай гэршэ, тэрээнэй большевистскэ духын шэнэ харагдал, тэрээнэй илалтануудай алтан книгэдэхи шэнэ гайхамшаг хуудаhан мүн.

Финскэ сагаангвардейщинын добтолгодо харюу болгон, Худалмэришэн-Таряашанай Улаан Арми болбол фронт дээрэхи боевой ябуулгануудтаа, жэшээлэшэгүй массова геройзмые харуулна.

Английскэ империализмын ба финскэ военщинын 20 жэлэй торшо соо бетоноор ба буладаар бариhан артиллерийскэ уурхайнууд хадаа манай баатар авиациин авиабомбонуудта ба артиллериин ворошиловскэ килограммнуудта бутасохюулан, үнэhэн тоборог боложо байна. Манай эхэ оронойн нангин хилэнүүдтэ добтолхоо hэдэhэн янаршье дайсад мүн лэ тиимээр бутасохигдохо.

Бүхы арадтаал адляар, манай Бурят-Монголой ажалшад болбол агуухэ социалистическэ эхэ оронoo хамгаалгада жагсахаар хэзээдэшье бэлэн гэжэ манай партиие, правительствые, арадуудай вождь нүхэр Сталиниие ба Таниие, Климент Ефремович, найдуулнабди!

hалбаран байгаа манай социалистическэ Эхэ орон мандаг!

ВКП(б) ба агуухэ Сталин мандаг!

Баярай заседаниин президиум.

Ленинградскэ Военнэ Округой штабай оперативна мэдээ

Февралиин 21-дэ, фронт дээрэ онсо юушье болоогүй.

Февралиин 19-hөө 21 хүртэр, фронт дээрэ, тэрэнэй тоодо **Койвисто** крепостиин райондо, манай сэрэгүүд болбол противнигай оборонительна бэхижүүлэгдэhэн 176 пунктнуудые эзэлбэ. Тэдэнэй 37-ынь түмэрбетонно артиллерийскэ барилганууд.

Манай авиаци болбол противнигай сэрэгүүдтэ ба военнэ объектнүүдтэ эсэргүү боевой активна ябуулгануудые хэhэн байна. Агаарай байлдаанuудта, противнигай 16 самоледнууд сохигдоо.

Февралиин 22-то, фронт дээрэ онсо юушье болоогүй.

Карельскэ перешеек дээрэ, манай частьнууд болбол противнигые хаман хаяжа, оборонительна бэхижүүлэгдэhэн 21 пунктнуудые, тэдэнэй тоодо түмэрбетонно артиллерийскэ 15 барилгануудые эзэлбэ.

Сahата шуурганай хүсэтэйгөөр болоhон дээрэhээ, манай авиациин ябуулганууд, разведывательна ниидэлгэнүүдээр хизаарлаhан байна.

Февралиин 23 най торшо соо, фронт дээрэ онсо юушье болоогүй.

Карельскэ перешеек дээрэ сahанай ехээр орожо ба манатай байhан дээрэhээ боевой ябуулганууд үргэнөөр хэгдээгүй. Манай частьнууд хадаа противнигай 12 оборонительна бэхижүүлэгдэhэн пунктнуудые, тэрэнэй тоодо 4 түмэрбетонно артиллерийскэ барилгануудые эзэлбэ.

Сагай уларилай муу байhан дээрэhээ, авиациин ябуулгануудань разведывательна ниидэлгэнүүдээр хизаарлаhан байна.

Февралиин 24-нэй торшо соо, **Карельскэ перешеек** дээрэ сahанай ехээр орожо ба манатай байhан дээрэhээ, манай сэрэгүүдэй боевой ябуулганууд үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээгүй байна. Фронт дээрэ, манай сэрэгүүд хадаа противнигай 28 оборонительна бэхижүүлэгдэмэл пунктнуудые, тэдэнэй тоодо, 19 түмэрбетонно артиллерийскэ барилгануудые эзэлбэ.

Манай частьнууд болбол түмэрбетонно барилгануудаар тон ехээр бэхижүүлэгдэhэн, **Койвисто**, (Бьерке), **Тиурин — Саари** ба **Пии — Саари** аралнуудые эзэлбэ. Аралнууд дээрэ 22 томо буунууд, тэдэнэй тоодо, эрьеын томо башенна буунууд (10 ба 6 дюймын), полевой ба зенитнэ буунууд олон тоото станково пулемедүүд, боеприпасуудай ба военнэ зөөринүүдэй складууд эзэлэгдэбэ.

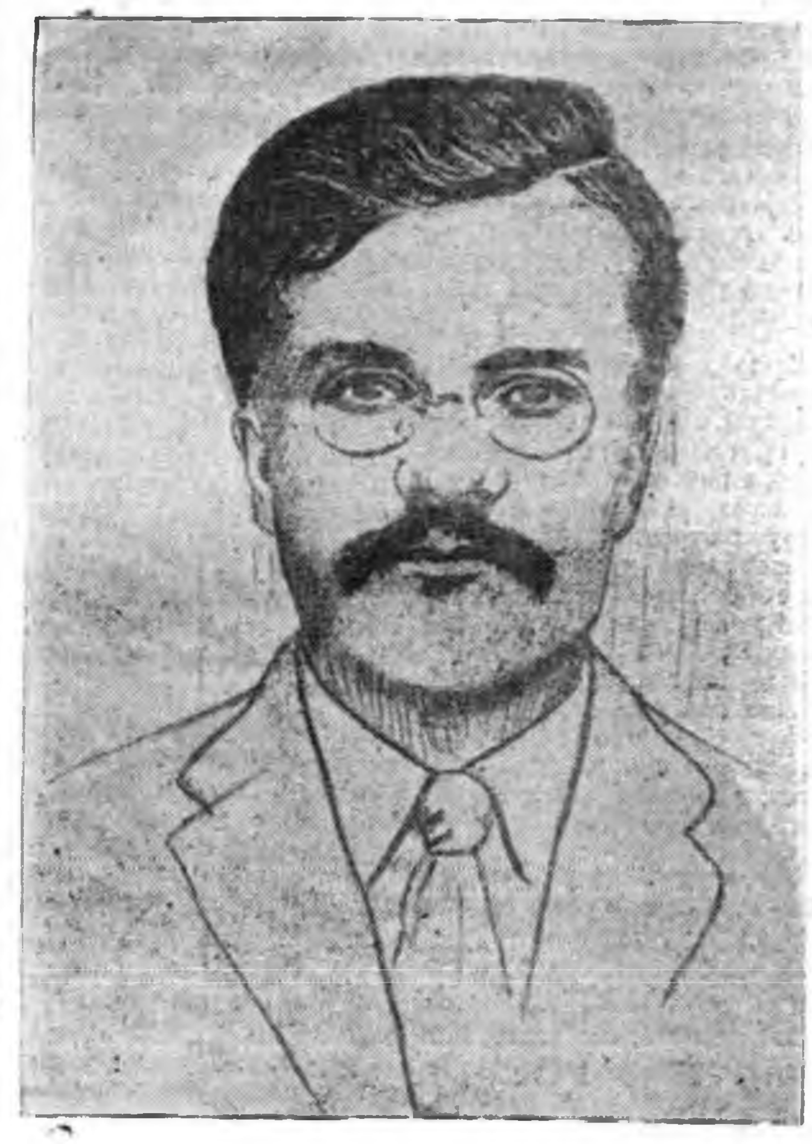
ТАСС-ын БУРУУШААЛ

1. Рейтер агентство болбол «Советскэ 7 самоледнууд хадаа финскэ пограничнэ шоссейнэ харгыhаа 5 мильдэ байhан Паяла гэжэ шведскэ деревни дээрэ 10 фугасна ба олонтоото шатаадаг бомбонуудые хаяhан» хэбэртэйгээр, өөрынгөө стокгольмско корреспондентын мэдээсэлые тараана.

ТАСС болбол, Паяла гэжэ деревни дээгүүр ба юрэнхыдөө шведскэ территори дээгүүр нэгэшье советскэ самолет ниидээгүй, Советскэ самоледнууд тушаа Рейтер агентствын мэдээсэлэнь худал хуурмаг зүйл болоно гэжэ мэдүүлхээр этигэнжэлэгдэhэн байна.

2. Советскэ Союз хадаа далайн шэнэ базануудые СССР-тэ үгэхэ тухай, «военна базануудай» тоое олошоруулха тухай ба бусад эрилтэнүүдые Эстонида, Латвида ба Литвэдэ хэhэн хэбэртэйгээр французскэ Гавас агентство, французскэ ба английскэ, мүн тэрэшэлэн зарим германскэ газетэнүүд мэдээсэнэд.

ТАСС болбол, эдэ бүхы мэдүүлгэнүүд янаршье үндэhэгүй ба худал хуурмаг үгэнүүд болоно гэжэ мэдүүлхээр этигэнжэлэгдэhэн байна.

Нүхэр Сталинай ойрын соратник нүхэр В. М. Молотовай түрэhөөр 50 жэлэйнь ой энэ оной мартын 9-дэ хүсэхэнь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нүхэр В. М. Молотов—1917 ондо РСДРП-эйн Бүхэроссиин апрельскэ конференциин үедэ.

(ТАСС-ын фото-клише).

Худэлмэришэн-Таряашанай Улаан Армиин 22 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай заседани

Февралиин 23-ай үдэшэ ород драмын театр соо Худалмэришэн-Таряашанай Улаан Армиин 22 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай заседани үнгэргэгдэбэ.

Заседаниин президиумдэ республикын хүтэлбэрилэгшэд СССР-эй, РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдэй депутадууд. Улаан Армиин командирнууд ба политхүдэлмэрилэгшэд hунгагдаба.

Хүндэтэ президиумдэ нэрьемэ, удаан замхаршагүй, аплодисментнүүд доро, ВКП(б)-эйн ЦК-гэй политбюрогой членүүдые нүхэр Сталин түрүүтэйгээр hунгаба.

Худалмэришэн - Таряашанай Улаан Армиин 22 жэлэй ой тухай, героическэ Улаан Армиин илалтануудаар дүүрэн фактнуудтай, угаа hонирхолтой ба удхатүгэс докладые нүхэр Галаджев хэбэ.

Докладай hүүлээр 114-дэхи стрелково дивизиин улаанармеецүүд, командирнууд ба политхүдэлмэришэдэй зүгhөө баярай үгые младшэ лейтенант нүхэр Котляров хэлэбэ.

Баярай заседани болбол нүхэд Сталинда ба Ворошиловто, мүн Ленинградскэ военнэ округой ба Улаан тугта Балтийскэ Флодой боецүүд, командирнууд ба политхүдэлмэрилэгшэдтэ амаршалгын телеграммануудые абаба.

СССР-эй орденууд ба медальнуудые барюулга

Февралиин 17-до, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Калинин болбол шагнагдагшадта орденууд ба медальнуудые барюулhан байна.

Правительствын боевой даабаринуудые жэшээтэ hайнаар дүүргэhэнэй ба тиихэ зуураа шэн зориг ба баатаршалгые харуулhанай түлөө шагнагдаhан, Улаан Армиин боецүүд, командирнууд ба политхүдэлмэрилэгшэдтэ наградануудые барюулагдаба. Шагнагдагшадай тоодо—политрук Баранов, гурбадахи рангын военврач Васильев, младшэ политрук Сердюков ба олон тоото бусад нүхэд.

Финскэ сагаангвардейщинатай тэмэсэлэй фронт дээрэ, командованиин боевой даабаринуудые жэшээтэ hайнаар дүүргэhэнэй ба тиихэ зуураа шэн зориг ба баатаршалгые харуулhанай түлөө шагнагдаhан улаанармеецүүдтэ ба командно-политическэ составта орденууд ба медальнууд барюулагдаба. Майор Мотылев, старшэ политрук Степанов, младшэ лейтенант Огребняк ба бусад наградануудые абаба.

Шагнагдаhан военнэ худалмэришэдэй нэрэhээ нүхэд Баранов ба Работкин, Цытович ба Мотылев гэгшэд, парти ба правительствада, агуухэ Сталинда халуун баясхалангай ба преданностиин үгэнүүдтэйгээр выступалба. Тэдэнэр болбол өөрынгөө арадай түлөө, Ленин—Сталинай партиин түлөө баатар зоригтойгоор ба эрэлхэгээр тэмэсэхые найдуулба.

Ленинэй ордено, СССР-эй Гүрэнэй Академическэ Ехэ театрай директор, искусствын габьяата деятель Мелик Пашаев орден абаа.

Тэрээнhээ гадна, шагнагдаhан военнэ, ажахын ба культурна худалмэрилэгшэдэй бусад группануудта орденууд ба медальнууд барюулагдаба.

Шагнагдагшадта орденууд ба медальнуудые барюулhанайгаа hүүлээр, нүхэр Калинин болбол үндэр наградануудые абаhантайнь дашарамдуулан, тэдэ нүхэдые амаршалhан ба тэдэнэй саашанхи худалмэридэнь шэнэ амжалтануудые хүсэhэн байна.

СОВЕТСКЭ ҮХИБҮҮД—УЛААН АРМИДА

Советскэ үхибүүд болбол шэн зоригто Улаан Армиие ба Үhан-Сэрэгэй Флодые халуунаар хурадаг. Ворошилов, Буденный, Чапаев, Щорс ба Улаан Армиин бусад легендарна боецүүд ба командирнууд багашуудай наадангуудай инаг геройнуудань мүн. Улаан Армиин алдарта хүбүүдтэ ба тэрэнэй габьяануудта советскэ хүүгэд болбол өөhэдынгөө уран hайханай творчество—дуунууд, шүлэгүүд, рассказуудые зорюулна.

Улаан Армиин ба Үhан-Сэрэгэй Флодой XXII жэлэй ойдо зорюулан, ВЛКСМ-эй ЦК ба Бүхэсоюзна радиокомитет болбол багашуудай хабаадалгатайгаар радиоконцертнүүдые эмхидхэбэ.

Түрүүшын концерт, февралиин 22-ой 17 часта болоhон байна. Багашууд болбол боецүүд, командирнууд ба политхүдэлмэрилэгшэдэй захилгаар, оборонно дуунуудые дуулажа шүлэгүүдые уншаба.

Отчетно-һунгалтын партийна суглаанһаа

ХҮДЭЛМЭРИИЕНЬ ХАНГАЛТАГҮЙДЭ СЭГНЭБЭ

Хори. Кульска сомоной, Ворошиловай нэрэнжэтэ колхозой дэргэдэхи партийна эхин организациин отчетно-һунгалтын суглаан болоод дүүрэбэ. 10 коммунистнуудһаа 8-нь суглаанда хабаадаа.

Партийна организациин секретарь нүхэр Наисараевай отчетно доклад соносожо, суглаанда хабаадаһан 8 хүн бултадаа үгэ хэлэбэд.

Нүхэр Цыбикова хэлэхэдээ, партийна организациин ургалта тон һула, колхоз доторхи 32 түрүү стахановцууд ба ударнигуудһаа миил хэдэхэн хүн партида абтаа, мүнөө шэнэ абтаһан залуу коммунистнуудай дунда, тэдэнэй идейно-политическа хэмжээе дээшэлүүлхэ хүдэлмэри һулаар яоуулагдана. Партида абахадаа, зарим нүхэдые гүйсэд шалгангүй ба тэдэнэй алишье талааронь харангүйгөөр абадаг байгаа гэжэ тэмдэглэбэ. Жэшээлхэдэ, Цымпил Доржиевые абаад, нэгэ хэды хоноод партиһаань гаргаһан байгаа.

Мүн, нүхэд Базарова, Гомбоев, Жамбалдоржиев ба бусад хэлэхэдээ: Манай партийна организациин суглаан болоходоо, ехэнхидээ ямаршье бэлэдхэлгүйгөөр, наралаар үнгэргэгдэдэг байна.

Тус колхоз дотор бэшэг мэдэхэгүй 100 гаран хүнүүдһээ оройдоо 23-нь һуралсана; партийно-массова хүдэлмэри ба критика самокритика һулаар табигдаһаь тухайда эрид критика хэбэ.

ВКП(б)-эйн Аймкомой орг. инструкторска ба агитаци пропагандын таһагуудһаа туһалалжа тон багаар үгэнэ, аймкомой инструкторнууд ябахадаа—олонхи ушарта, ажахын асуудалнуудта анхаралаа табяад, харин, коммунистнуудай хүмүүжэлгын ба партийна хүдэлмэринүүд тухайда анхаралаа тон багаар табидаг гэжэ хэлэнэд.

Суглаан хадаа партийна организациин секретарь нүх. Наисараевай хүдэлмэриие хангалтагүйдэ сэгнэбэ.

Партийна организациин секретарь ба тэрэнэй орлогшые, мүн тэрэшэлэн аймагай партийна конференцидэ делегадые хаамал (нюуса) голосованияар һунгаба.

О. Удинский.

Харюусалгагүйгөөр хандаһанай результат

Хори. (Манай спецкорһоо). Аймаг доторхи бүхы партийна эхин организацинуудта отчетно-һунгалтын суглаанууд боложо, дүүрэхэ ойротожо байна.

Зүгөөр, Аймкомой түлөөлэгшэдэй харюусалгагүйгөөр хандаһанһаань, зарим партийна организацинуудта отчетно һунгалтын суглаанууд хоёрдохёо үнгэргэгдэхэ болоһон байна. Жэшээнь: Хэжэнгын МТС-эй парторганизаци хадаа 1940 ондо партиин члэнэй кандидатта абтаһан нүхэр Ламаевае аймагай партийна конференциин делегат болгон һунгажа, һунгалтануудые үнгэргэхэ тухайда ВКП(б)-эйн ЦК-гэй Инструкциие хазагайруулһан байгаа.

О. УДИНСКИЙ.

Шэнэ пропагандистнууд

ВКП(б)-эйн Центральна Комитет болбол манай Бурят Монголой республикада 7 шэнэ квалифицированнэ лекторнуудые эльгээхэнь. Эдэнэй хоёрынь: нүх. Ханин ба Уфимцев гэгшэд ерээд, ВКП(б)-эйн Обкомой лекторска группада хүдэлмэрилжэ байнад.

Тэрээнһээ гадна, ВКП(б)-эйн ЦК-гэй Лекторска группаһаа табан квалифицированнэ пропагандистнууд Улан-Удэ городто ерэжэ, лекцинүүдые уншахань. Эдэнэй 3-нь партиин историөөр, 1-нь диалектическэ материализмаар, 1-нь политэкономёөр ба 1-нь уласхоорондын оршомбайдалаар лекцинүүдые уншаха.

Б. АНГАРОВ.

Семинар үнгэргэгдэбэ

Яруунын аймагай „Сталинец" газедэй хүдэлмэрилэгшэдэй инициативаар, Ульдэргын сомоной колхозуудай ханын газедүүдэй редакторнуудай семинар үнгэргэгдэбэ. Семинарта 15 хүн хабаадаба.

Аймагай газедэй инструктор нүхэр Бултаханов гэгшэ колхозуудай ханын газедүүдэй зорилгонууд тухай хэлэжэ үгэһэн байна.

О. ЦЫБ.

Бурят-Монголые сагаангвардещинэһээ сүлөөлһөөр 20 жэлэй ойдо

Сергей Георгиевич Лазо

Сергей Георгиевич Лазо болбол хүдэлмэришэн ангиие ба ажалша таряашадые капитализмын дарлалтаһаа сүлөөлхын түлөө, соведүүдэй засагые тогтоохын түлөө тэмэсэгшэдэй нэгэн—Дальна Востогдохи партизанска хүдэлөөнэй организатор, гражданска дайнай легендарна герой мүн.

Сергей Лазо болоол 1894 ондо, Бессарабида, Оргеевска уездын Пиавера селенидэ түрэһэн байгаа.

Империалистическэ дайнай жэлнүүдтэ, Лазо болбол Петроградска технологическа институтта һураа. Студентнүүдые мобилизацилгын үедэ, Лазо хадаа сэрэгэй албанда абтажа, Алексеевскэ военнэ училищада эльгээгдэһэн юм.

Сергей Георгиевич, сэсэн революционно үгэнүүдээрээ солдадуудые бэедээ татадаг байба. Солдадууд хадаа энэ юрын бэшэ хүниие үнэншэдэг ба хүндэлдэг бэлэй.

Сергей Лазо болбол революциин урда тээ Сибирьтэ ерэһэн байгаа.

Петроградай хүдэлмэришэд ба солдадуудаар сохигдожо, царска засаг пандаран бутарба гэһэн мэдээсэл Сибирьтэ хүрэжэ ерэхэдэнь, Лазо болбол һаяхан байгуулагдаһан Красноярска Соведэй байшан тээшэ, өөрынгөө ротые ударидан ерээ һэн.

—Бидэнэр, хүдэлмэришэдэй соведүүдэй мэдэлдэ орохоёо ерээди—гэжэ Лазо мэдүүлбэ. Солдадууд хадаа Лазое өөһэдынгөө депутадаар Соведтэ һунгаһан юм.

Агууехэ Октябрьска революциин долгиниинь Сибирь хүртэр сасаран, эндэ партизанска хүдэлөөн эршэмтэйгээр эхилһээ байна.

Сибирскэ городуудай думанууд, военнэ промышленнэ комитедүүд ба кооперативна центрнүүд хадаа буржуазна элементнүүдые нэгэдүүлэн, контрреволюционно уурхай боложо, революцида эсэргүү хүсэнүүдые эмхидхэжэ байгаа һэн.

Ажалшан арад болбол Соведүүдэй ба партийна—большевистскэ организацинуудые тойрон, нягтаар нэгэдэһэн юм.

Иркутск городто юнкернүүдэй контрреволюционно үймөөн боложо, городой улицануудаар, хатуу шанга байлдаанууд эхилһэн байгаа. Хүдэлмэришэд ба үгытэй таряашад болбол буржуазиин контрреволюционно бузар нюурые бодотооронь хараа һэн.

Сергей Лазо болбол улаан гвардейцүүдэй отрядуудые хүтэлбэрилэн, революционно тэмэсэлэй эгээ харюусалгата шиидхэхы пунктнуудта ябаба.

Шуһата шанга тэмэсэл нэгэ недель соо үргэлжэлэн, офицернүүд ба юнкернүүдэй отрядууд бутасохигдоһон байна.

Алууршан атаман Семенов болбол Сибирскэ городуудай ажалшадые зутар ехээр зобоохон, хюдаһан юм. Тэрээнтэй тэмэсэхын тула, Сибириин Соведүүдэй Центральна Комитет ба большевигүүдэй парти болбол Забайкальска фронтые командовалагшаар Сергей Лазое томилһон байна.

1918 оной мартын эхиндэ, семеновтоной зэрлиг баадидуудтаи тулалдаан Даурида болоһон байна.

Забайкалиин хүдэлмэришэдэй центр—Чита город аюулда ороод байгаа һэн. Большевигүүд болбол боевой отрядуудые эмхидхэхы түлөө, ажалшад хүдэлмэришэдэй дунда агитационно хүдэлмэри ябуулаа һэн. Лазо болбол революциин улаан туг доро жагсажа, семеновтондо эсэргүү тэмэсэхыень уряалан, хүдэлмэришэлтэ хандаһан байгаа.

Семеновско бандидууд хадаа Борзиие эзэлээд, Оловянна станцида дүтэлөөд байгаа.

Большевигүүдэй парти болбол революциие хамгаалгада олон түмэн ажалшадые уряалһан байна.

1918 оной апрельдэ, һүртэ шанга байлдаанай һүүлдэ, манай частьнууд болбол Онон мүрэн дээрэ байһан хүүргые һандаргажа, Оловянна станциһаа Андриановска станци тээшэ сухариһан байна.

Партийна организацяар дэмжэгдэн, Сергей Лазо болбол гайхамшаг зориг ба баатаршалгые гаргажа ябаа.

—Нүхэдүүд, бидэнэр илахабди, илаха ёһотойбди — гэжэ Лазо боецүүдтээ хэлэдэг һэн.

Командовалагша Лазогой приказ частьнуудта үгтөө:

«Майн 17-ной һүни Оловянные эзэлхэ.—С. Лазо».

Улаан гвардиин отрядуудта, һайн дуратанай—революционно хүдэлмэришэд ба үгытэй таряашад олоороо орожо байбашье һаань, зүгөөр, семеновцуудай хүсэниинь хоёр дахин ехэ байгаа.

1918 оной майн 15-най үглөөгүүр, манай түрүү частьнууд хадаа дайсадтай тулалдаанда ороһон ба Бурятска станци шадар байһан дайсадые бутасохин памнаһан байна.

Өөһэдынгөө урагшаа дабшалгые үргэлжэлүүлжэ, улаан частьнууд болбол дайсадые үгыхэхэ байлдаануудта ороод, Лазогой хүтэлбэри доро улам улам урагшаа дабшаа һэн. Манай частьнуудай амжалтата сохилтодо тэсэнгүйгөөр, семеновско бандидууд Онон мүрэнэй саад тээ хаягдаһан байгаа.

1918 оной майн 17-ной һүни, Улаан частьнууд Оловянные эзэлээ һэн.

Лазо болбол фронт дээрэхи байдал тухай, революциин заабол илаха тухай, Ленин тухайда боецүүдтээ хөөрэжэ үгэдэг бэлэй.

—Нүхэр Лазо, фронт дээрэ ошохые бидэндэ зүбшөөрыт—гэжэ, шархатаһан боецүүд эрилтэ хэдэг болоо һэн.

—Үгы даа, үгы—гэжэ Лазо арсаха зуураа,—таанар эдэгэхэ ёһотойт—гэжэ ойлгуулдаг байгаа.

Май һарада, Улаан гвардиин частьнууд болбол сагаангвардейцүүдэй байралһан газар тээшэ добтолжо, тэдэниие бутасохёо һэн. Атаман Семенов болбол амиды үлэһэн бандидуудаа дахуулан, Китадай территори тээшэ зугадажа ариһан байна.

Владивостогто японско сэрэгүү[д] буулгагдажа ба чехословацк[и] хэдэн арбаад мянган сэрэгүүдэ[й] баруун тээһээнь добтолжо ябаһа[н] тэрэ хүшэр бэрхэшээлтэ үдэ[р]нүүдтэ, Лазо болбол Забайкалье фронт дээрэхи революцион[н]о сэрэгүүдые командовалагша[ар] томилогдоһон ба большевигүүдэй партиин зэргэдэ абтаһан бай[на].

1919 оной июниин 27-до, Сергей Георгиевич Лазо болбол Приморско областиин Ольгинска уездын Сергеевка селодо, уездын ажалшадай нэгэдэхи съезд дээрэ, Приморийн партизанска отрядуудай главна командовалагшаар томилогдоо һэн.

Лазо хадаа Владивосток ошобо. Большевигүүдэй партиин Дальне-восточно областной подпольн[о] комитет болбол военнэ таһагые эрхилэлгые Сергей Лазодо даалгаһан юм. Лазо „Анатоли" гэжэ нэрээр хүдэлмэрилжэ эхилһэн байна. Лазогоор хүтэлбэрилэгдэһэн военнэ таһаг болбол Приморийн сагаангвардейскэ частьнууд солдадуудай дунда пропагандистнуудые эльгээдэг байгаа. Энэ пропагандань өөрынгөө ашата туһые үгөө һэн. Приморидохи Казанка Селодо байһан колчаковско гарнизоной солдадууд офицернүүдээ алажа, буу зэбсэгүүдыень абаад, партизануудай талада ороһон юм.

Героическа Улаан Арми хадаа колчаковско армиин гол хүсэнүүдыень үйсэхиһон байна. 1919 оной үбэлэй торшо соо, улаан частьнууд болбол легендарна командир Сергей Лазогой командовани доро, Сибириин гүнзэгы саһан соогуур, хэсүү шанга хүйтэндэ, колчаковско полкнуудые нанин[аа] хүсэтэ добтолгоор бутасохиһ[он] байгаа.

Революционно тэмэсэлые бүри оперативнаар хүтэлбэрилхын тула, парти болбол Дальна Востогто нэгэдэмэл оперативна штаб байгуулжа, тэрэнэй начальнигта Сергей Лазое томилоо һэн. Тэнд[э] Лазо болбол туйлай ехэ хүдэлмэри ябуулаа һэн.

Дальна Востогой партизануудай организатор Сергей Георгиевич Лазо болбол 1920 ондо японск[а] алууршан самурайнуудта баригдажа, паровозой галда шатаагдаһан байгаа.

Зүгөөр, Сергей Лазогой тэмэсэһэн хэрэг илаа!

Дальна Восток хадаа 1922 ондо японско интервентнүүдһээ сэбэрлэгдээ һэн.

Дальна Востогто, Советск[а] ороной илалтата туг намилзаба!

Илаһан социализмын оронуудай ажалшад болбол инаг командир Лазогой нэрыень хэзээдэшье мартахагүй!

Даба Дамбаев.

НАДЕЖДА КОНСТАНТИНОВНА КРУПСКАЯГАЙ ДУРАСХАЛДА

(Нүгшэһэнһөөнь хойшо нэгэ жэл гүйсэһэндэ)

Владимир Ильич Ленинэй ажабайдалайнь хани нүхэр ба соратник, өөрынгөө арадта үнэн басаган Надежда Константиновна Крупская гэгшын нүгшэһэнһөө хойшо нэгэ жэл гүйсэбэ.

Надежда Константиновна болбол 1869 оной февралиин 26-да Петербургын үгытэй интеллигентнэ бүлэдэ түрэһэн байна. Тэрэ сагай ородой түрүү общественностиин кругуудта хабаададаг өөрынгөө эсэгые, Надежда Константиновна инаглалтайгаар дурсадаг һэн. Крупскаягай хүнүү жэһэн революционно среда болбол арадта инаглаха, тэрэнээ сүлөөлэлгын түлөө тэмэсэхэ хүсэлэнгэй мэдэрэлнүүдые тэрээндэ бага наһанһаань түрүүлһэн байгаа.

Надежда Константиновна болбол революционно зам дээрэ бүри эртэ гараһан байна. Тэрэ хадаа 1890 ондо Марксай ба Энгельсэй зохёолнуудые шудалха кружогто ороһон ба тэрэшэлэн петербургскэ студентнүүдэй кружогуудые хүтэлбэрилһэн юм. 1891 ондо, тэрэ болбол Шлиссельбургскэ трактдахи хүдэлмэришэдэй нэгэдэхи воскреснэ һургуулида багшаар орожо, тэндээ табан жэл соо, 1896 оной арестаалга хүртэрээ хүдэлмэрилөө һэн.

1893 ондо В. И. Ленин Петербург ерээ. Тэрэнэй нүлөөгөөр ба хүтэлбэреөр, кружогуудонь марксистскэ характер олоһон байна. Хүдэлмэришэдтэй барисаань ургаа, революционно пропагандань үргэдөө. Надежда Константиновна болбол кружогуудай нэгэндэ Ленинтэй уулзажа, тэрээндэ туһалалсадаг болоо. Тэрэ сагһаа хойшо, тэдэ хоёрой хоорондын хани барисаа байгуулагдаа һэн.

1895 ондо, Ленинэй хүтэлбэреэр „Хүдэлмэришэн ангиин сүлөөлэлгын түлөө тэмэсэлэй Союз" байгуулагдажа, тэрээнэй хүдэлмэридэ Надежда Константиновна эршэмтэйгээр хабаадалсаһан юм.

1895 оной декабрьда, Ленин арестовалагдажа, Сибирь сүлэгдөө. 1896 ондо петербургскэ текстильщигүүдэй бүгэдэниитын забастовкын һүүлээр, Надежда Константиновна арестовалагдаа һэн. Тэрэ хадаа 7 һара тюрьмада һуугаад, һүүлээрэнь Уфимска губернидэ 3 жэлээр сүлэгдэхөөр шиидхэгдэһэн байгаа. Тиин, Ленинэй заргалһан—Шушенска селодо өөрынгөө дура хүсэлээр заргалгаа үнгэргэхөө ошоо һэн. Владимир Ильич ба Надежда Константиновна хадаа „Түрэгхидтөө бэшэгүүд" соогоо ханибасаата, творческо ажалаар дүүрэн өөһэдынгөө хамтын ажабайдалай түрүүшын жэлнүүдые бүрин харуулхатаяа хамта, энэ сүлэлгын бэрхэшээлтэ үдэрнүүд тухай олые хэлэһэн юм.

НАДЕЖДА КОНСТАНТИНОВНА КРУПСКАЯ

Ленинэй сүлэлгын болзорой дүүрэхэдэнь, Надежда Константиновнагай сүлэлгын болзорһоо үшөө нэгэ жэл үлээд байгаа, тиигээд тэрээнээ дүүргэхэеэ Уфада ошоо һэн.

1901 ондо, тэрэ үедэ Ленинэй байһан Мюнхэн городто ошоо һэн. Крупская хадаа „Искра" газедэй редакциин секретарь боложо ба, Россидой революционно барисаа байгуулхын тула тон ехэ хүдэлмэри ябуулаа һэн. Энэ партийна даалгабариие, Надежда Константиновна болбол „Искрын" редакцида байхадаа — партиин II съездэ бэлэдхэлэй үедэ, „Вперед" газедтэ байхадаа—партиин III съездэ бэлэдхэлэй үедэ дүүргээ. Бүхы организационно хүдэлмэринүүд — комитедүүдтэй барисаа байгуулга, нүхэдтэй уулзалга ба ябуулга, хүсые хубаарилга, редакцинуудта секретарска ялга, II ба III съездүүдтэ бэлэдхэлэдэ бүгэдэ хадаа Надежда Константиновнада даалгагдаһан байгаа.

Надежда Константиновна болбол арадай гэгээрэлэй асуудалнуудые һонирхон, хилын саана энэ хэрэгэй эмхидхэлэй хэрэгые шэнжэлэн үзэһэн байна.

1905 он Петербургда Ленинэй ерэхээр, Надежда Константиновна болбол партиин Центральна Комитедтэ хүдэлмэридөө байхадаа, шэнэ энергеэр, бүри эршэмтэйгээр революционно хүдэлмэринүүдые ябуулаа. Тэрэ хадаа Таммерфорско конференцидэ хабаадалсажа, тэндэ Сталинтай түрүүшынхеэ уулзаһан байна. Декабрьска восстаниин дарагдаһанай һүүлээр, шуһата терророй полоса эхилээ һэн. Ленин ба Крупская хоёр Финлянди ороһон ба 1907 ондо дахин хилын саана гараа һэн.

1912 оной пражска конференциин һүүлээр, Ленин ба Надежда Константиновна болбол Россида дүтэлхын тула Краковта ерээ. Революционно шэнэ дэбжэлтэ хадаа партиин хүдэлмэриие эрид шангадхаһан байна: Россидой харилсан бэшэлгэнүүд шангадхагдаа, тэндэһээ хүдэлмэришэдэй ерэлгэнүүд олошороо, „Правда" газедтэй ба думска фракцитай бэхи барисаа байгуулагдаа. Урданайхидал адаляар, эмхидхэлэй бүхы хүдэлмэринүүд Надежда Константиновнада даалгагдаһан байна.

Дэлхэйн империалистическэ дайн эхилээ. Тэрэ жэлнүүдтэ, большевигүүд лэ интернационализмын принципүүдтэ үнэн байһанаа сахижа, дайнтай эрид тэмэсэхын тула ажалшадые уряалһан байна.

Ленинэй үнэн хани—Надежда Константиновна болбол империализмда эсэргүү большевигүүдэй тэмэсэлдэ эдибхитэй хабаадалсаа. Тиихэтэй хамта, „Арадай гэгээрэл ба демократи" гэжэ книга бэлэдхээ һэн.

Февральска революциин һүүлээр Россидо ерэжэ, Надежда Константиновна хадаа ЦК-гэй секретариадта хүдэлмэрилһэн ба Выборгскэ районно Думада һунгагдаһан байгаа.

Июльскэ үдэрнүүдэй һүүлээр Ленин болбол подпольдо ороходо баатай болоо, тиихэдэнь Надежда Константиновна болбол таряашан эхэнэрэй хубсаһаар хубсалжа, Владимир Ильичэдэ ошоод, бүхы событинууд тушаа мэдээсэдэг байгаа. Нүхэр Сталинай хүтэлбэреэр үнгэргэгдэһэн, партиин VI съездтэ Надежда Константиновна хабаадалсаа һэн.

Надежда Константиновна болбол Октябрьска үдэрнүүдтэ Смольнодо ба Выборгскэ партийна комитедтэ хүдэлмэрилһэн юм. Гэгээрэлэй Арадай Комиссариадай эмхилэгдэһэнэй түрүүшын үдэрһөө эхилэн, тэрэ хадаа Наркомпросой коллегиин члэнээр хүдэлмэрилһэн байна.

1929 онһоо хойшо Надежда Константиновна — гэгээрэлэй арадай комиссарые орлогшоор хүдэлмэрилэн эхэнэртэ, комсомолнуудта ба пионернүүдтэ онсо хандуулан, политгэгээрэлые хүтэлбэрилөө.

Надежда Константиновна болбол манай үргэн Советскэ Союзай бүхы зүг хизаарһаа үдэр бүхэндэ хэдэн арбаад бэшэгүүдые абадаг байгаа. Тиин, тэдэ бүхы өөрынгөө олон тоото корреспондентнүүдтэ харюусажа, тэдэндэ халуун туһаламжа үгэдэг һэн.

Надежда Константиновна болбол өөрынгөө амиинаһанай һүүлшын үдэр хүртэр, Ленин-Сталинай партиин интересто, арадай интерестэ алба хээ. Арад хадаа Н. К Крупскаяе СССР-эй Верховно Соведэй депутадта нэгэнһайнаар һунгаа һэн.

Арадай үнэн басаган, дулан патриотка, Надежда Константиновна Крупская болбол ажалшадай сүлөөлхын түлөө тэмэсэлдэ, Ленин-Сталинай хэрэгтэ, коммунизмын түлөө тэмэсэлэй агууехэ хэрэгтэ, ехэ оронлоо бүхы хүсөө үгөө.

Ленин-Сталинай партиин преданнэ члэн, коммунизмын түлөө дүлэтэ тэмэсэлшэ Надежда Константиновнагай гэрэлтэ образань манай арадай бүхы дэлхэйн ажалшадай зүрхэ[н]дэ мүнхэ!

М. Эссен.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная, 19. Телефоны: отв. редактора—3-44; отв. секретаря—8-23; зав. отд. партийной жизни — 7-55 2 зв., зав. сельхоз. отд. — 7-55; зав. отд. кадров—5-07.

Типография НКМП БМАССР Бурглавлит № 345